

Pirmutinis Darbo Žmonių Dienraštis išeina kasdien apart nedėdientų.

L A I S V I Ė

LITHUANIAN DAILY

Kaina: Suv. Valst. ir Kanadoj — metams \$6.00; pusei — \$3.00; 3 mėnesiams — \$1.75. Kitose šalyse: metams \$8.00; pusei metų — \$4.00.

No. 19.

Telephone 8878 Stagg.

Brooklyn, N. Y., Pėtn., 23 d. Sausio (January), 1920.

Pavienio numerio kaina 2c.

Metai X, Dien. II.

BRITANIJA PRADĖJO PIRKLYBĄ SU RUSIJA

Keturi šimtai tonų sviesto iš Sibiro jau siunčiama į Angliją

Mašinerija prirengta išsiuntimui.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on January 22, 1920, as required by the Act of October 6, 1917.

London, 23 d. sausio. — Pirklyba ir apsimainymas prekėmis tarpe Britanijos ir Rusijos jau prasidėjo. Keturi šimtai tonų sibirinio sviesto jau randasi kelionėje į Angliją, kuomet agrikultūros mašinerija dėl Rusijos taipgi priruosta išsiuntimui stovi Britanijos portuose. Šis sviesto pirkynys buvo užsakytas dar pirm Kalėdų, ir derybos dėl jo persiuntimo padaryta per Sibiro kooperatyves unijas.

Daily Chronicle laikraščio komercijalis korespondentas sako: "Atnaujinimas pirklybos ir apsimainymas prekėmis tarpe Britanijos ir Rusijos tapo suorganizuotas ketelį mėnesių atgal."

Paryžius, 23 d. sausio. — Plenai atnaujinimui komercijinių ryšių tarpe Rusijos ir taltininkų galutinai tapo išdirbti. Manoma, kad bolševikai nedraus taltininkams liuosai vesti žaliosios medegos ir kitokių reikmenų pirklybą.

Sakoma, būk tai yra labai lengvas ir paprastas būdas išdalinti prekes tarpe Rusijos žmonių, pagal taltininkų tarybos sutartį, kurią jie padarė pereiną pėnnyčią. Tą neva patvirtina ir tie rusai, kurie dalyvavo tarimuose išdirbimui minėtų plenų. Pervirsis kviečių, kviečių ir medžių laukia eksportacijos iš Rusijos; trūksta tikta laivų išvežti tas prekes į pasaulio turgavietes.

Aleksander M. Berkenheim ir Konstantin Krovopuskov, pirmininkas ir narys Rusijos kooperatyvės unijos užrubežinio komiteto, su kuriais buvo padaryta pirklybos plenai, abudu asmeniškai dalyvavo minėtuose tarimuose su taltininkų didžiaja taryba.

M. Berkenheim pasakė į Associated Press: "reikia suprasti, kad ši sutartis neturi nieko bendro su politika. Vasario mėnesyje, 1919 m. mes kreipėmės prie Britanijos užrubežinių reikalų ofiso ir prie Lloyd George sekretoriaus, įteikdami plenus apmainymui Rusijos žaliosios medegos su taltininkų prekėmis. Aš pats ir N. Krovopuskov dalyvavome asmeniškai didžiosios tarybos posėdžiuose, kur minėti plenai tapo priimti."

"Mes reikalaujame ūkės padargų, agrikultūros mašinerijos, drabužių, avalų, lokomotyvų, motorų, automobilių ir medikališkų reikmenų. Taltininkai privalo parūpinti laivus, kadangi Rusijos laivai visiškai yra išnykę. Laivai gali įplaukti į Juodųjų, Baltijos ir Baltų jurių portus, prilioduoti taltininkų prekėmis, kurios yra reikalingos Rusijai. Tie laivai galės sugrįžti su mūsų eksportacijos medega."

ITALIJOJE PRASIDĖJO GELŽKELIEČIŲ STREIKAS.

Trieste, 23 d. sausio. — Gelžkelių unijos narių streikas, kuris tapo paraskelbtas autorizuotu darbininkų balsavimu pereiną subatoje, jau įėjo į pilną galę. Gelžkelių apčiuoia, kad nuo 85,000 iki 100,000 gelžkelio darbininkų prisidės į bendrą kovą už savo reikalavimus 8 val. darbo dienos, šešių dienų savaitėje, ir minimum 14 lyrų algos į dieną.

BOLŠEVİKAMS PUİKIAI SEKASI PIETINEJE RUSIJOJE

Sako, Denikinas suformavo naują kazokų valdžią.

Juodašimčių sostinė dabar randasi Juodųjų jurių porte — Novorossyjsko mieste.

London, 23 d. sausio. — Generalas Denikinas, pietinės Rusijos juodašimčių vadovas, būk tai suformavo naują kazokų valdžią, paskiriant Juodųjų jurių portą — Novorossyjską savo sostine. Taip sužinota Anglijos diplomatiškose istaigose.

Pietinės Rusijos stovis, kaip praneša žinios, pažymėtos su 16 d. sausio, — yra sekantis:

Kaukazo sukilėlių atakos ant Derbento tapo atmuštos. Bolševikų pirmineiga linkui Praskovaja stoties, sakoma iri neva likusi panašiai sutrukdyta. Kaukazo armija dabar laikosi ant Caricin-Ekaterinodar gelžkelio linijos, 120 mylių į pietvakarijus nuo Caricino.

Toliau į vakarus, bolševikams puikiai sekasi Dono upės apielinkėje. Viena jų armijos dalis užėmė kairiąją fronto smarną, į pietus nuo Nachičevano. Krymo apielinkėje bolševikai pasiekė liniją, 20 mylių į šiaurę nuo Congaro susmaugos.

VĖL 3 BELAISVIAI MIRĖ ANT ELLIS ISLANDO

Po ilgų valandų kankinimosi, neprileidžiant medikališkos pagalbos, žmonės be laiko varomi į kapus

Ellis Island, kur randasi apie 400 belaisvių, įtariamų esančių radikalais, labai mažai kuo skiriasi nuo pragarinės duobės.

Tie, kurie pasiliuosavo, užsistatę kauciją, pasakoja apie tenai laikomų belaisvių ligas ir mirtį. Dvi ypotos mirė pereiną nedėlioje. Šaukimas gydytojų pagalbos buvo sargų ingoruojamas; vieton gydytojų tapo pašaukti lavonų nešiotojai.

Stanley Wacukiewicz, 28 m. amžiaus, gyvenantis ant 123 Ninth ave., Passaic, N. J., yra vienas iš minėtų aukų. Jis mirė nuo uždegimo plaučių ant Ellis Island 21 d. sausio. Apie jo mirtį sužinota iš advokato Rechto ofiso. Wacukiewicz paliko varge jauną moterį, su kuria jisai neišgyveno dar nei vienu metų pilnai.

Belaisviai, kurie dabar dar yra laikomi ant Ellis Island, sunkiai serga įvairiomis ligomis, ypatingai nuo šalčio. Ligos daugiausiai paėina iš priežasties netikuso maisto ir neišvedinimo oro. Pasiliuosavę nuo Ellis Island kaliniai pasakoja apie šitokią atsitikimą:

Konrad Tkač, 34 m. amžiaus, gyvenantis ant 409 C ave., Bayonne, N. J., ir dar vienas žmogus, kurio vardo negalima buvo sužinoti, mirė ant Ellis Islando, pereiną nedėlioje. Istorijs apie šio žmogaus mirtį, taipgi faktai, jog šitokiu būdu kankinama visus belaisvius, New Yorko kapitalistų, laikraščiams buvo labai gerai žinoma, tačiau jie nesekelbė apie tai nei vieno žodelio.

Tkačio sirgo vidurių liga ir vėmimu. Nedėlioje jį parbloškė nuomiris. Jisai buvo be žado daugiau negu valandą laiko. Kiti belaisviai — draugai paprašė sargybinių pašaukti gydytoją. "Et, neužilgo jisai bus "all-right", ironiškai atsakė sargybiniai, ir gydytojo nesaukė.

Tkačio sveikatos padėjimas darėsi aršesniu. Jisai pradėjo baisiai kosėti; klupčiais pflslinko priedurų, norėdamas gauti tyro oro. Jo veidas išgelto ir lūpos pamėlynavo. Nelaimingas žmogelis stengėsi gauti tyro oro, bet troški kambario smarvė ir kosulys pakirto jo paskutines jėgas. Kiti tenai esantieji meldė sargybinių, kad jie pašauktų gydytoją, arba

nuneštų sergantį žmogų į ligonbutį.

Pusė valandos laiko pralinko, kaip Tkač baisiausiose kentėjimuose raicijosi ant žemės, akvaizdoje kitų jo belaisvių-draugų, vienok ir dabar gydytojas neatėjo.

Už valandos laiko veidas pamėlynavo, asaras pradėjo byrėti ir rankomis draskydamasis už savo gerklės jisai užtroško — numirė.

Der keturi belaisviai, sakoma, taipgi mirė. Iš 37 paliuosuotų tikta 28 pajėgė išėiti iš pekliskos duobės, kiti gi randasi ligonbutyje, kritiškame padėjime. Nekurie atsaisako eiti ligonbutin, kadangi tenai užlaidkymas ir maistas yra aršesnis už tą, kuri jie turi kambariuose.

RUPINAMASI ŽIAURIAIS PERSEKIOJIMO ISTATYMAIS NEW YORKO VALSTIJOJ.

Albany, 23 d. sausio. — Senatorius W. W. Law, iš Westchester, parūpino "billi", kuris mažai kuo skiriasi savo žiaurumu nuo Sterlingo "billiaus", perėjusio per S. Valst. senatą. (Sterlingo parūpintuose persekiojimo įstatymuose leidžiama žmones bausti mirėia, prasikaltus prieš Suv. Valstijų valdžią).

Pagal senatoriaus Law "billi", prasikalteliai bus baudžiami po \$1,000 ir 20 metų kalėjiman už agitavimą arba patarimą nuversti Suvienytų Valstijų bei New Yorko valstijos valdžią, vartoiant spēka arba peržengiant šios šalies įstatymus. taipgi už raginimą ivykinti permainas minėtose valdžios istaigose.

Apart to, \$10,000 bausmės ir 10 metų kalėjiman bus baudžiami tie žmonės, kurie rašv. svausdins bile kokius dokumentus, knygas, lapelius, laikraščius, kuriuose bus agituojama spēka bei peržėnėimu istatymu nuversti Suvienytų Valstijų valdžią.

Toi pati bausmė liečia bile ypata, kuri prisirašytu arba prigulėtu prie organizacijų, agituojančių, patarjančiųjų, mokinančiųjų arba užgrianciujų nepildymą minėtų įstatymų.

IS LIETUVOS.

ZAPYŠKIS

(Kauno apskr.)

Lapkr. 30 d. žmonės eida mi į Zapyškį į raras rado visur prilipinta baltųjų lapelių. Lapeliuose iškelta lapkr. 20 d. atsitikimai prie medžioklės (cenzuros išbraukta) Mikuckio su dvar. Dombravičium.

KAIP PAŽINTI INFLUENZĄ, IR KAIP PIRMIAUSIA REIKIA GELBĖTIS

Sveikatos komisijonierius ragina, kad kiekvienas New Yorko gyventojas laikytų prie savęs kopiją sekancijų nurodymų, apsaugojimui nuo pavojingos ligos.

1) Kaip pažinti infliuenzą.

— Sekantieji ženklai arba simptomai paprastai apsirėiskia: nuovargis, karštingė, galvos skaudėjimas, ypatingai antakius; jautimas galvoje šalčio. Apart to gali būti čiudėjimas, šaltis, skaudėjimas sėnarių arba pečių; akys gali ašaruoti, arba gali aptekėti krauju; nekuriuose atsitikimuose ligoniai vemta arba apserga viduriavimu.

2) Gydomasis.

— Tuojaus reikia šaukti gydytoją. Laukiant iki ateina gydytojas, reikia išpildyti sekancias pareigas:

Išgerti ricinos arba imti kitokius vaistus dėl išvalymo vidurių.

Pamirkyk kojas karštame garstyčių vandenyje dešimts minutų, vartoiant vieną valgomąjį šaukštą garstyčių į du galionus vandens.

Išgerk pilną puoduką karšto lemonado, ir tuojaus atsiguik į lovą. Užsiklok šiltai, ir išbūk lovoje mažiausiai dvi dienas, iki pėreis karštingė, kuri paprastai pereina už keturių arba penkių dienų.

Laikyky kambarį gerai išvėdintą.

Sergėkis patentuotų "vaistų".

3) Svarbiausios taisyklės apsaugojimui nuo infliuencos.

— Nusiprausk burną ir rankas kiekvieną sykį pirm valgymo.

Išplauk gerklę sūdytu vandeniu, vartoiant pilną šaukštą druskos puodeliui arba stiklui vandens.

Nevartok tą patį peilį, šaukštą, šakutes arba bliudą, kuriais kitas žmogus valgė, jeigu tie daiktai nėra išplauti karštu vandeniu.

Užsidengk burną nosine, kuomet čiaudi arba kosti.

Nespjauky ant šaligatvių arba ant grindų.

Neprikyk burnos arti prie telefono aparato, kada kalbi per telefoną.

Gauk užtektinai tyro oro, bet sergėkis nuo šaltosios oro traukimo sriovės.

— Iš šiaulių gruodžio 6 d. praneša, kad perimta jau iš vokiečių geležinkelio stotis. Gauta iš vokiečių 8 sugadinti garvežiniai.

NUĖMIMAS BLOKADOS UŽDAVĖ AMERIKAI KLAUSIMĄ APIE ŽMONIŲ IŠVAŽIAVIMĄ RUSIJON

30,000 vyrų ir moterų nori užsimokėti savo kelionės lėšas, jeigu jiems tikta bus leista išvažiuoti

Senatoriai pareikalavo Martensą priduoti kopiją jo pasiulijimo išvežti iš Amerikos Rusijos pavaldinius.

Washington, 23 d. sausio. — Kaip augštai blokada nuo Rusijos tapo pakelta? Ar užtektinai augštai, kad galėtų išvažiuoti iš Suvienytų Valstijų 30,000 žmonių, kurie išreiskė savo norą grįžti Rusijon?

Apart minėtų 30,000 aplikantų, kurie reikalauja leidimo išvažiuoti iš Amerikos, manoma, kad mažiausiai dar 150,000 kitų paseks tuo pačiu keliu, taip greitai, kaip tikta bus paraiškinta Amerikos juokinga deportavimo praktika, gi jos vietoje galės gauti pasportus tie tūkstančiai žmonių, kurie daugias nieko nenori, vien tik progos užsimokėti savais pinigais kelionės lėšas išvažiuavimui iš Suvienytų Valstijų.

Vienoje North Dakotos valstijoje randasi 10,000 Rusijos pavaldinių su savo šeimynomis, kurie mandagiu būdu siuntinėja Amerikos valdžiai prašymus, kad jiems būtų leista išvažiuoti į Tarybų Rusiją, pasiimant su savim visas agrikultūros mašinas, kurias jie dabar turi įsigiję.

Pasakymas, kad tie žmonės kreipiasi prie valdžios "mandagiu būdu" yra pamatuotas. Minėtieji rusai yra nariais garsiosios duchoborų sektos. Jų tikėjimo obalsis — "Tenebūna blo" — Tai gi, jie neturi nei minties pasilikti Amerikoje ir būti persekiojamais.

Tie duchoborai prašo vien tik Amerikos valdžios leidimo sugrįžti Tarybų Rusijon. Jie pabėgo iš Rusijos carizmo apie 15 metų atgal, tikėdamiesi atrasti sau vietelę vakariniame žemės puskamuolyje, kur jie galėtų gerbti savo idealą, taip kaip jiems patinka.

Tačiau šitas jų žygis nesuteikė didelio džiaugsmo. Todėl sužinoję apie savo šalies naują tvarką, keleta mėnesių atgal, jie pasiuntė peticiją į Tarybų atstovų Martensą, prašydami pa-

gelbėti jiems sugrįžti savo tėvynėn — Tarybų Rusijon.

PAREIKALAVO MARTENSĄ PRIDUOTI ANTRU KARTU JO PASIULIJIMĄ.

Washington, 23 d. sausio. — Martensas antru kartą priduoti tą pasiulymą, kurį Tarybų atstovai pasiuntė valstybės departamentui daugelis savačių laiko atgal, prašant, kad Amerikos valdžia leistų Rusijos laivams atplaukti čionai ir išsivežti Rusijos pavaldinius, kuriuos teisdarystės departamento agentai persekioja, skaitydami kaip po negeistinus šios šalies gyventojus, lygiai kaip ir kitus dešetkus tūkstančių, kurie patys nori grįžti Rusijon.

Sekretorius Lansing tuomet užganėdino save ignoravimu ir neatkreipė atydos į minėtąjį Tarybų atstovo pasiulijimą. Dabar gi, senato komitetas, kuris tyrinėja rusišką propagandą, ypatingai paprašė Martensą priduoti kopijas visų laiškų, kuriuos jisai siuntė sekretoriui Lansingui, taipgi ir tą pasiulijimą, kuriuo buvo norėta išvežti iš Amerikos čionai negeistinus Rusijos pavaldinius. Lansingas vėliaus bus pašauktas pas senato komitetą pasiaiškinti, kodėl jisai ignoravo šį ir kitus Martensą prašymus.

TALKININKU DIPLOMATAI SAKO, KOLČAKO VALDŽIA JAU NEATSIGAUS.

London, 23 d. sausio. — Britanijos, Francijos ir Japonijos diplomatai, kurie suvažiavo Harbine, Mandžurijoje vienminčiai sutiko, kad prieš-bolševikiška valdžia, panaši buvusiai admirolo Kolčako valdžiai, negalės būti įsteigta Sibire, į vakarus nuo Mandžurijos. Taip sakoma pranešime, kurį gavo Times iš Harbino.

SOCIALISTAI APLEIDO VALDŽIAI VENGRIJOJE.

Kopenhagen, 23 d. sausio. — Iš Budapešto pranešama, kad socialistų atstovai rezignavo iš Vengrijos valdžios, kuomet jiems buvo pagrasinta išmetimu iš tarptautinės socialistų organizacijos, jeigu jie pasiliksią prie valdžios.

